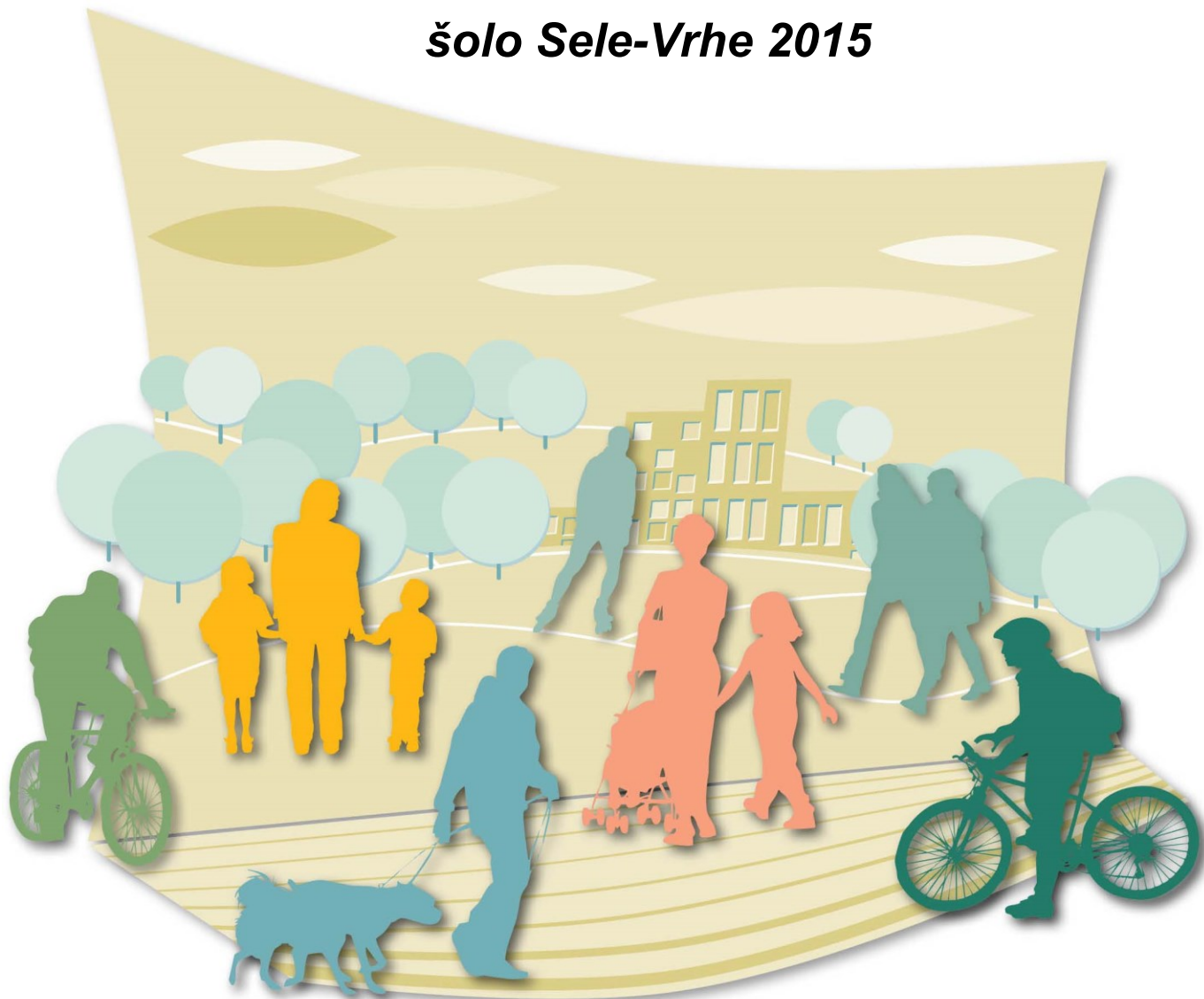

ŠOLSKI POTOVALNI NAČRT (ŠPN)

***Prve Osnovne šole Slovenj Gradec s podružnično
šolo Sele-Vrhe 2015***

Prva osnovna šola
Slovenj Gradec

Naročnik raziskave

Mestna občina Slovenj Gradec
Šolska ulica 5,
2380 Slovenj Gradec

Udeleženci v raziskavi

Prva osnovna šola Slovenj Gradec
Šercerjeva ulica 7,
2380 Slovenj Gradec

Podružnična šola Sele - Vrhe
Sele 1,
2380 Slovenj Gradec

Izvajalec raziskave

Društvo varno aktivnih poti
Robindvor 34,
2370 Dravograd

Avtorica raziskave: Aleksandra Gantar dipl.ing. cestnega prometa

Viri in literatura:

Strokovne podlage za občinski načrt Mestne občine Slovenj Gradec: Načrt trajnostne mobilnosti

Priročnik za vključujoče načrtovanje in promocijo kolesarstva, 2014

Pobude za izboljšanje kolesarske infrastrukture 2010, Ljubljanska Kolesarska Mreža

10. Slovenski kongres o cestah in prometu, Portorož, 20. – 22. oktobra 2010

Navodila za projektiranje kolesarskih površin, novelacija 2012

Trajnostna mobilnost: Priročnik za učitelje v osnovnih šolah

Prva osnovna šola
Slovenj Gradec

KAZALO VSEBINE

1. PREDSTAVITEV ŠOLSKEGA POTOVALNEGA NAČRTA (ŠPN)	3
1.1 Proces Šolskega potovalnega načrta (ŠPN)	3
1.2 Šolski okoliš Prve osnovne šole	4
2. ANALIZA POTOVALNIH NAVAD NA PRVO OSNOVNO ŠOLO SLOVENJ GRADEC	7
2.1 Način prihoda v šolo	7
2.2 Način odhoda iz šole	8
2.3 Primerjava tedenskih potovalnih navad	9
2.4 Vzrok vožnje otrok z osebnim vozilom	12
2.5 Uporaba koles in skirojev	12
2.6 Sprememba potovalnih navad družin	13
2.7 Povzetek raziskav	14
3. SPODBUJANJE ZDRAVIH POTOVALNIH NAVAD NA PRVO OSNOVNO ŠOLO	15
3.1 Uporaba skirojev je »in«	15
3.2 Kaj lahko sami storimo za varnost otrok v cestnem prometu?	15
3.3 Spodbujanje trajnostne mobilnosti v osnovni šoli	16
3.4 Letna evalvacija potovalnih navad	16
3.5 Uvedba obšolske dejavnosti Trajnostna mobilnost	16
4. VARNO DO ŠOLE - PEŠ, S SKIROJEM ALI S KOLESOM	17
4.1 Območje 1. Kajuhova ulica, Ronkova ulica, Tomšičeva ulica	18
4.2 Območje 2: Ulica dr. Ljube Prenner, Pod Graščino, Strnadova ulica	19
4.3 Območje 3: Stari trg, Grajska vas, Pod gradom	20
5. ODGOVORI URADA ZA PROMET NA PREDLOGE UREDITVE PROMETNE INFRASTRUKTURE	21
5.1 Pot ob Homšnici: Nepregleden ovinek za šolo	21
5.2 Semaforizirano križišče na Podgorski cesti: vozniki spregledajo rdečo luč na semaforju	21
5.3 Križišče Anžič: Hitrost in količina vozil, ni pločnikov	22
5.4 Maistrova ulica: parkiranje na prehodu za pešce	22
5.5 Križišče podgorske ceste in Gozdne poti: Ni kolesarske površine, nevarni dovozi	22
5.6 Tomšičeva ulica-pešpot: Hitrost vozil	23
5.7 Gozdna pot do Šmarske ceste: Hitrost vozil	23
6. PREDLOG AKTIVNOST ZA PRVO OSNOVNO ŠOLO SLOVENJ GRADEC	24
7. ZAKLJUČEK	26
PRILOGE	27
1 RAZISKAVA: KAKO SEM DANES PRIŠEL V ŠOLO? (1.-9. razred)	27
2 IGRA PROMETNA KAČA (1.-9. razred)	29
3 VPLIV PROMETA NA OKOLJE? (7.-9. razred)	30
4 KOLIKO NAS STANE AVTO? (3.-7. Razred)	31

1. PREDSTAVITEV ŠOLSKEGA POTOVALNEGA NAČRTA (ŠPN)

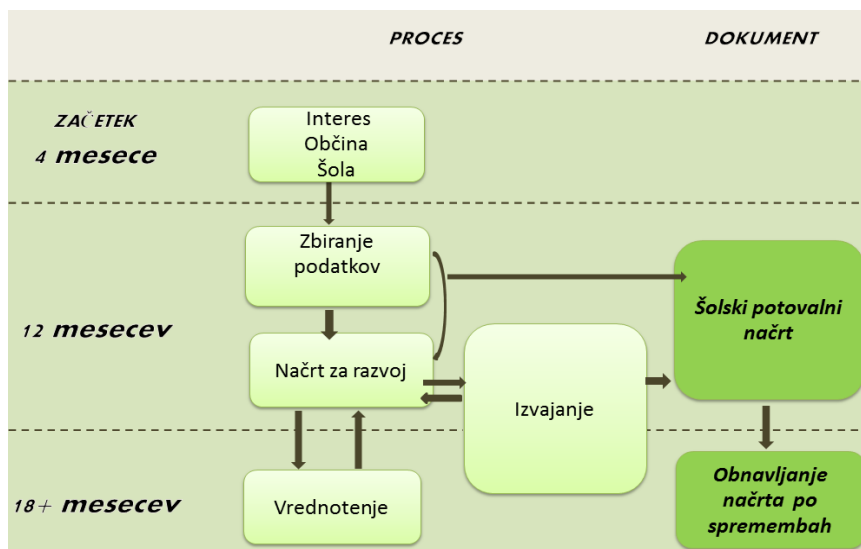
Šolski potovalni načrt je "živ dokument" s pomočjo katerega se spodbuja prometno vzgojo v šolah, ozaveščanje staršev in zaposlenih o pomenu zdravih potovalnih navad ter ureditev varnih poti do šole. Model temelji na trajnostnem načrtovanju lokalnega okolja. Orodje za doseganje cilja trajnostnega načrtovanja je analiza potovalnih navad z vključevanjem dobrih evropskih praks in inovativnih idej.

Projekt temelji na dveh skupinah. V prvo skupino so zajeti *starši, otroci, učitelji ter nevladne organizacije, ki delujejo v lokalnem in šolskem okolju*. Drugo skupino na občinski ravni sestavljajo *sektor za promet ali okoljski planer, svet za preventivo v cestnem prometu, predstavnik zdravstvene organizacije in organizator šolskih prevozov*.

1.1 Proces Šolskega potovalnega načrta (ŠPN)

Interes občine in osnovne šole na lokalni ravni je pogoj za nastanek Šolskega potovalnega načrta (ŠPN). Sledi proces zbiranja podatkov potovalnih navad učencev, staršev in zaposlenih. Na podlagi analize podatkov se sestavi akcijski načrt dejavnosti, ki je prilagojen za vsako osnovno šolo. Analiza podatkov o infrastrukturnih ukrepih se posreduje na občinsko raven. Sledi izvajanje akcijskega načrta skozi vso šolsko leto.

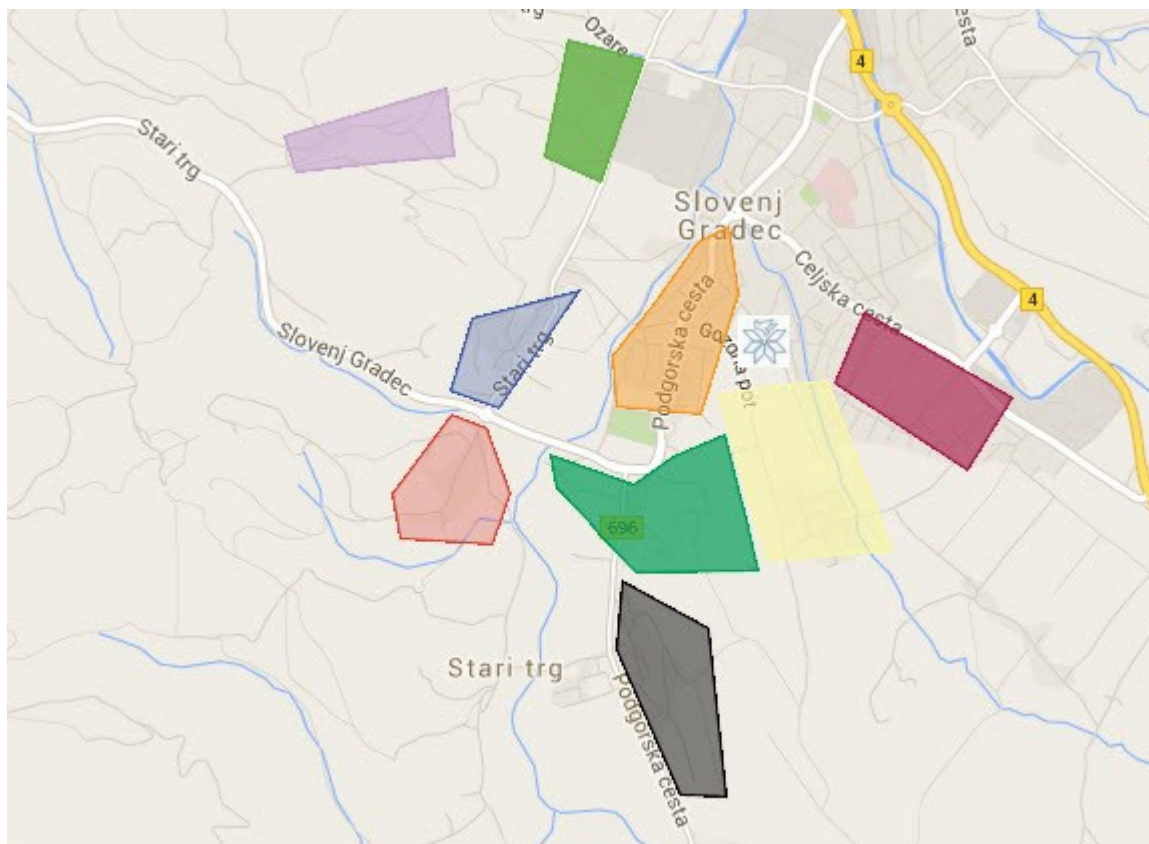
Dokument je potrebno redno posodablјati na 18 -24 mesecev, da se status akcijskega načrta, ki vključuje predhodne ugotovitve ter evalvacije vseh dejavnosti letno nadgrajuje.

Graf 1: Proces šolskega potovalnega načrta

1.2 Šolski okoliš Prve osnovne šole

Šolski potovalni načrt obravnava naselja, ki so od šole oddaljena do 3 kilometre. Na sliki 1 so prikazana najbolj poseljena območja, ki so v tabeli 1 skladno z barvo območja opisana.

Slika 1 Obravnavan šolski okoliš

Barva	Naselje	Barva	Naselje
●	Pod Gradom	●	Strnadova ulica
●	Grajska vas	●	Ul. Ljube Prenner, Pod Graščino
●	Stari trg	●	Muratova ulica, Ob Suhodolnici
●	Stari trg – Mali Brdnik	●	Šmarska cesta, Gozdna pot, Preseka
●	Kajuhova in Ronkova ulica	★	OSNOVNA ŠOLA

Tabela 1 Obravnavana naselja

Prva osnovna šola leži v neposredni bližini Šolskega centra Slovenj Gradec in Tretje osnovne šole - šole za otroke s posebnimi potrebami. Neposredna okolica Prve osnovne šole in Šolskega centra je za motorni promet zaprta. Tretja osnovna šola ima dovoz za organizirane prevoze učencev.

Šolski center

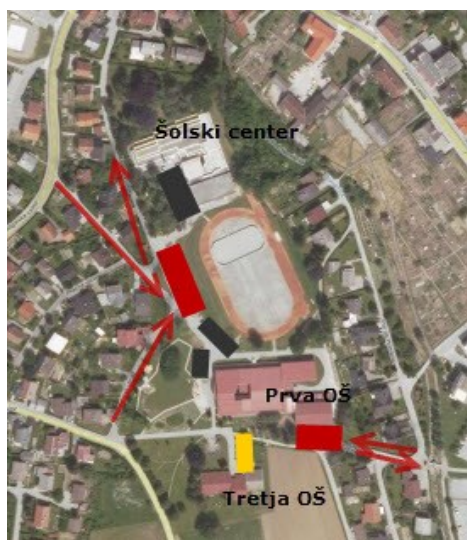
Prva osnovna šola

Tretja osnovna šola

Slika 2: Šolski okoliš Prve osnovne šole

Prva osnovna šola je za motorni promet dostopna po enosmerni Šercerjevi ulici, dvosmerni Gozdni poti in dvosmerni Poti ob Homšnici. V okolici vseh šol je 58 javno dostopnih parkirnih mest. Prva osnovna šola ima 21 rezerviranih parkirnih mest, Šolski center pa 32 parkirnih mest.

PM za tretjo OŠ

Javno dostopna PM

Rezervirana PM

Slika 3: Dvozne prometnice in parkirišča

Enosmerna ureditev →

Dvosmerna ureditev ⇄

Slika 4: Dovozne poti do Prve osnovne šole

2. ANALIZA POTOVALNIH NAVAD NA PRVO OSNOVNO ŠOLO SLOVENJ GRADEC

Raziskava je bila opravljena preko spletnih anket¹ dne 6.3.2015. V elektronski anketi so sodelovali učenci od tretjega do devetega razreda. Prvi in drugi razredi, so izpolnjevali klasično anketo. Vseh izpolnjenih vprašalnikov je bilo 410. Vremenske razmere so bile pomladanske, temperatura zunanjega zraka v sončnih jutranjih urah se je gibala od 5°C do 12°C. V času odhoda iz šole je bilo zmerno oblačno od 15°C do 20°C.

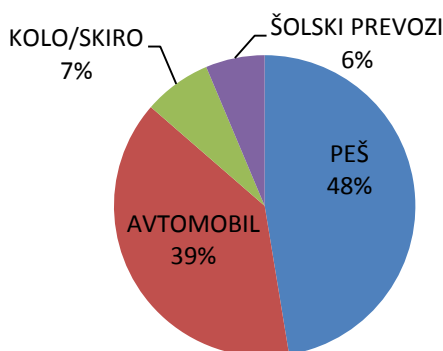
2.1 Način prihoda v šolo

Raziskava potovalnih navad oz. število opravljenih poti glede na prevozno sredstvo je prikazano v tabeli 1. V ponedeljek je v šolo prišlo peš 202 učencev, z avtomobilom je bilo pripeljanih 159, 18 jih je prišlo s skirojem ali s kolesom in 23 s šolskim prevozom. Iz tabele je razvidno, da je v ponedeljek v šolo prišlo peš več učencev v primerjavi s petkom. S kolesom ali s skirojem je v petek prišlo enkrat več učencev v primerjavi s ponedeljkom.

V ŠOLO	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SKUPAJ OPRVLJENE POTI
PEŠ	202	188	195	193	172	950
AVTOMOBIL	159	156	154	145	167	781
KOLO/SKIRO	18	30	25	34	39	146
ŠOLSKI PREVOZI	23	26	26	25	27	127

Tabela 2: Število opravljenih poti, glede na prevozno sredstvo

Na grafu 1 so prikazane tedenske potovalne navade prihoda učencev na Prvo osnovno šolo. Podatki so zaradi lažje predstave ovrednoteni z odstotki.

Graf 2: Prihodi v šolo

¹ https://docs.google.com/forms/d/1VTtNt3dcgVdNxdSM6teWWOWCs3aMvLNS4wCtpBC1_4/viewform

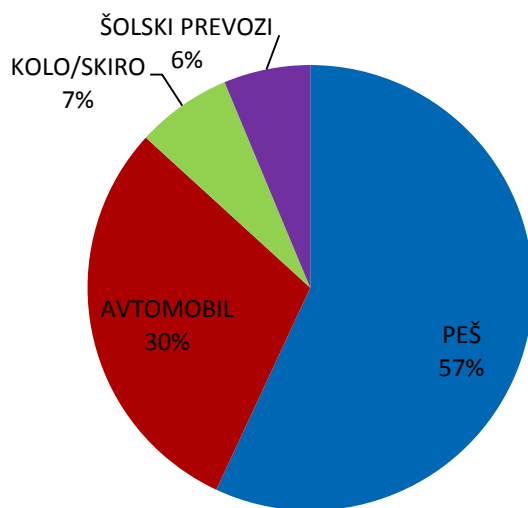
2.2 Način odhoda iz šole

Raziskava potovalnih navad oz. število opravljenih poti učencev iz Prve osnovne šole Slovenj Gradec so prikazane v tabeli 2. V petek se je iz šole s skirojem ali s kolesom odpeljalo 15 učencev več, kot v ponedeljek.

IZ ŠOLE	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SKUPAJ OPRVLJENE POTI
PEŠ	238	229	222	230	222	1141
AVTOMOBIL	119	117	124	115	123	598
KOLO/SKIRO	19	31	26	29	34	139
ŠOLSKI PREVOZI	26	23	28	26	23	126

Tabela 3: Potovalne navade po dnevu v tednu

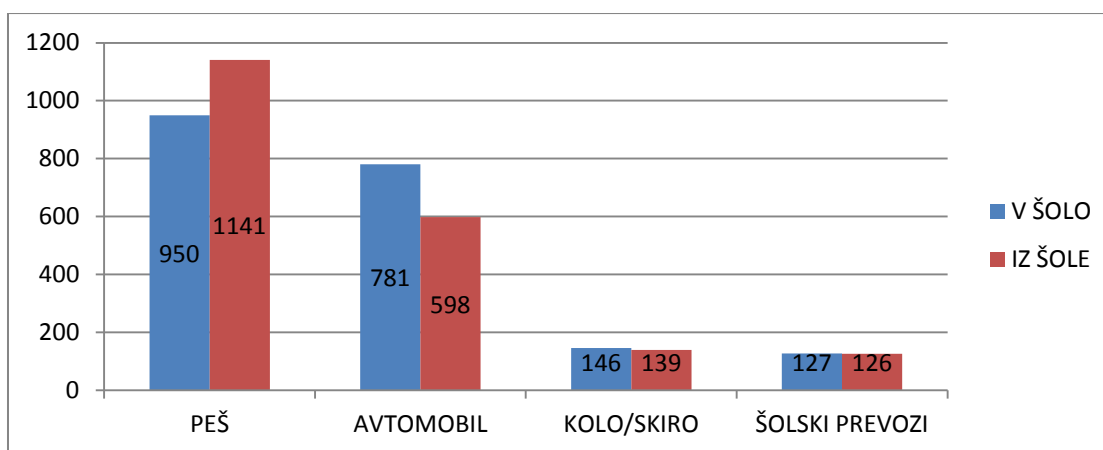
Graf 2 v odstotkih prikazuje opravljene poti iz šole. Z avtomobilom je bilo odpeljanih 30 % učencev, 57% učencev je iz šole odšlo peš, 7% učencev je za prevozno sredstvo uporabilo skiro. S šolskim prevozom se je v raziskovalnem tednu iz šole odpravilo 6% učencev.

Graf 3: Odhodi iz šole

2.3 Primerjava tedenskih potovalnih navad

Iz grafa 3 je razvidno, da najbolj niha število potovanj v/iz šole z avtomobilom in peš. V raziskovalnem tednu je iz šole peš odšlo 191 učencev več, kot jih je peš prišlo v šolo. Z avtomobilom je bilo pripeljanih 183 učencev več kot pa iz šole. Potovalne navade učencev, ki v/iz šole prihajajo s skirojem in šolskim prevozom so konstantne.

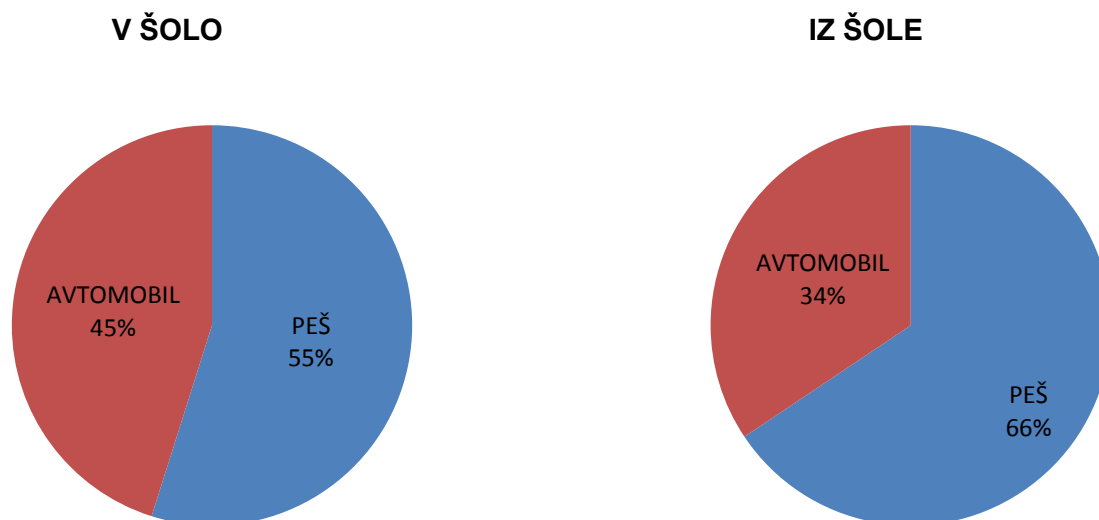

Graf 4: Primerjava načina prihodov in odhodov na Prvo osnovno šolo

V grafu 4 je prikazana primerjava migracij v šolo in iz šole za tiste učence, ki hodijo peš in tiste ki se vozijo z avtomobilom. Razvidno je da okoli 10%¹ učencev, ki so bili v šolo pripeljani z avtomobilom, gre iz šole peš.

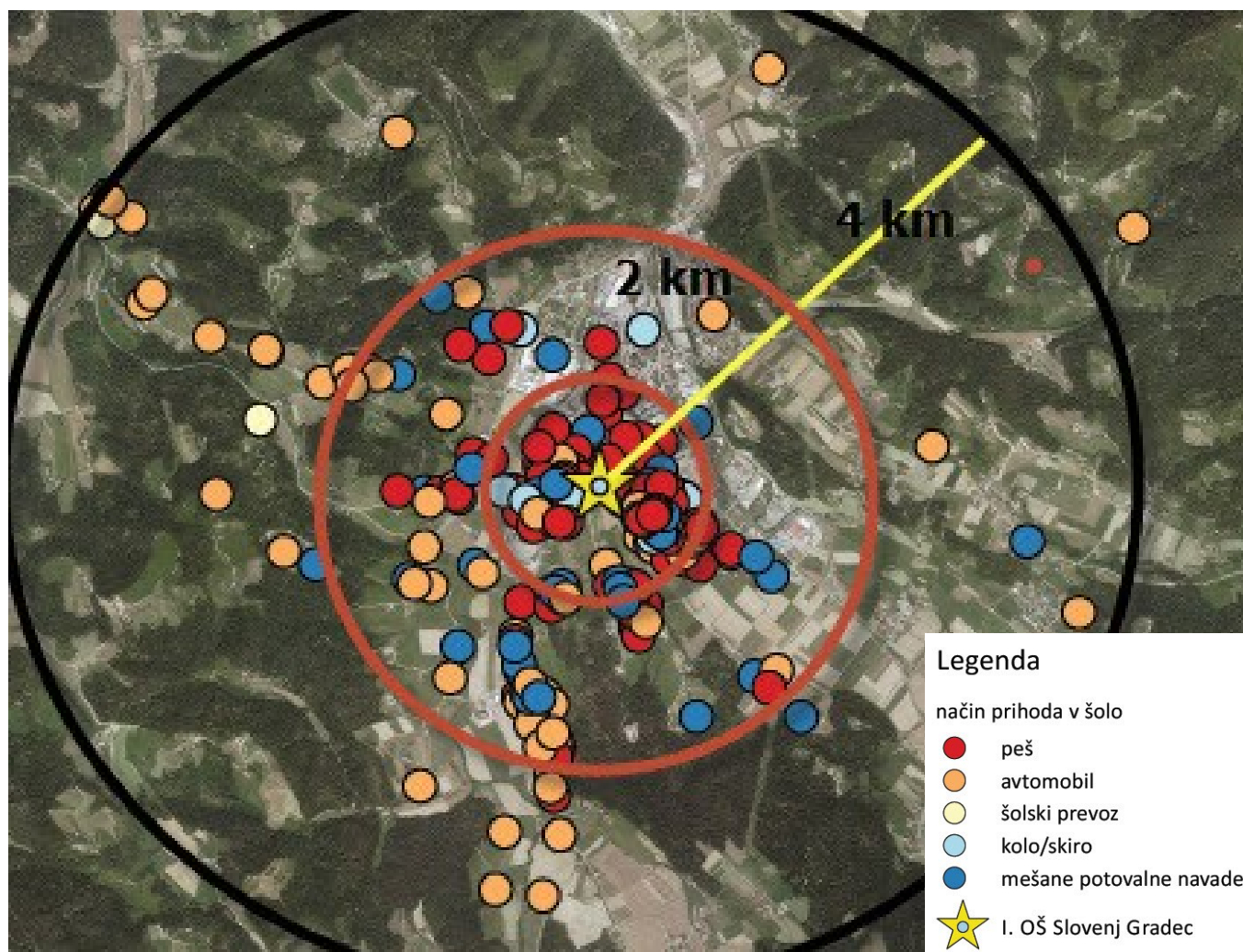
¹Avtomobil (45%-34%) = 9% učencev je bilo v šolo pripeljanih z avtomobilom, domov so odšli peš, šolskim prevozom ali skirojem.

Peš: (66%-55%) = 11% učencev je bilo v šolo pripeljanih, iz šole gredo peš.

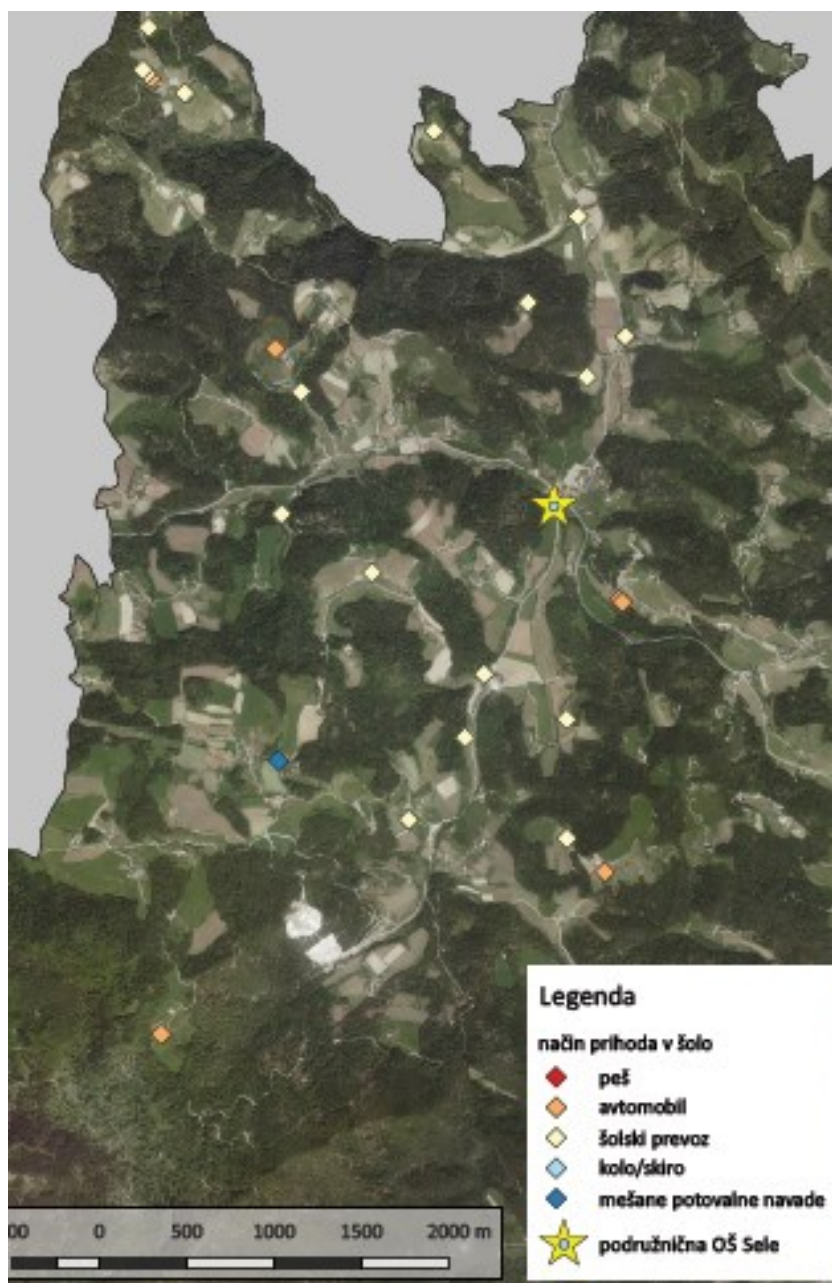
Graf 5 Primerjava tedenskih potovalnih navad

Raziskava potovalnih navad na centralno šolo je pokazala, da največ učencev, ki so od šole oddaljeni 1 km, prihaja v šolo peš ali s skirojem. Učenci ki so od šole oddaljeni do 2 kilometra in imajo predvsem mešane potovalne navade, kjer kombinirajo vožnjo z avtomobilom, vožnjo s skirojem ali hojo. Učence, ki so oddaljeni od 2 kilometra do 4 kilometre v šolo in iz nje vozijo starši.

Slika 5 Potovalne navade v radiju 4 kilometrov

Raziskava potovalnih navad je bila izvedena tudi na podružnični šoli Sele –Vrhe . Osnovna šola je locirana ob glavni regionalni prometnici tik ob križanju dveh na videz enakovrednih prometnicah. Zaradi oddaljenosti otrok od šole do doma so organizirani šolski prevozi. Večina učencev redno izkorišča šolske prevoze. V raziskovalnem tednu je 7 staršev vsak dan v šolo z avtomobilom pripeljalo svoje otroke, ostali so uporabljali šolske prevoze.

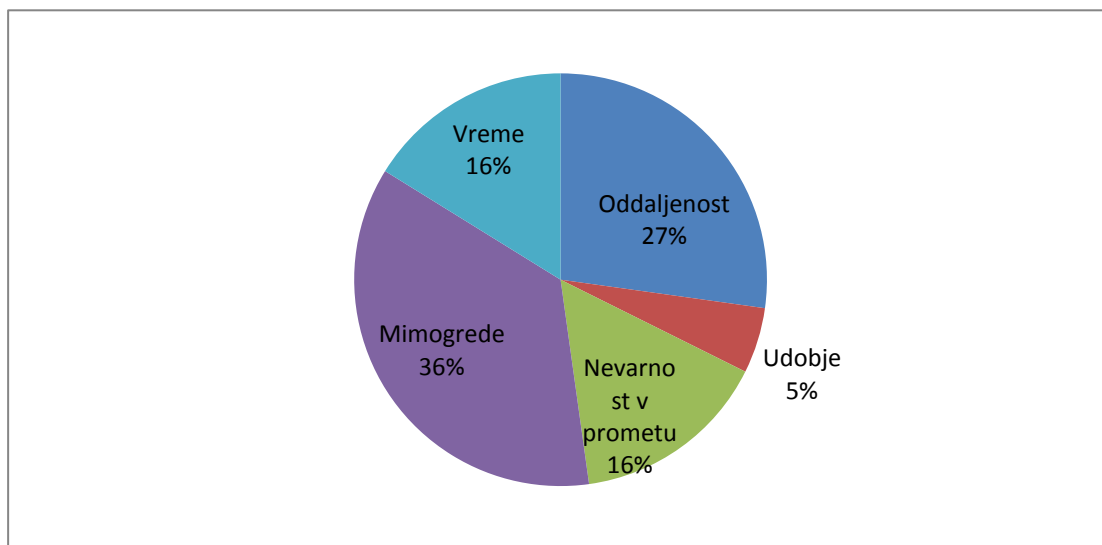

Slika 6 Prikaz potovalnih navad na podružnični šoli Sele-Vrhe

2.4 Vzrok vožnje otrok z osebnim vozilom

V neposredni bližini Prve osnovne šole v jutranjih urah pripelje/odpelje povprečno 160 vozil, v času konca pouka pa 120 vozil. V povprečju pred osnovno šolo obrne 280 vozil/dan.

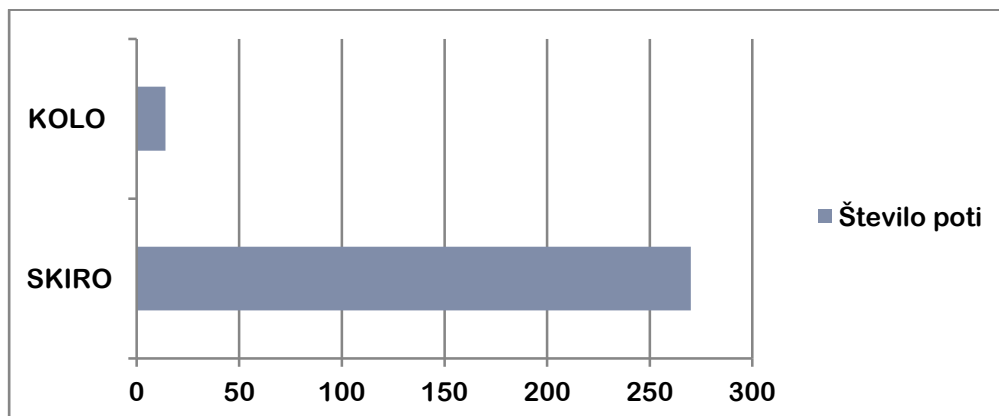
Glavni vzrok vožnje otrok v/iz šole je istočasni odhod staršev v službo ali pot opravijo mimogrede (trgovina, zdravnik, vrtec). **Drugi najpogostejši** vzrok za vožnjo otrok je oddaljenost od doma do šole. Zaradi nevarnosti v prometu 16% in slabih vremenskih razmer 16% vprašanih staršev pripelje svoje otroke v /iz šole, zaradi udobja pa 5% staršev.

Graf 6: Vzrok vožnje otrok

2.5 Uporaba koles in skirojev

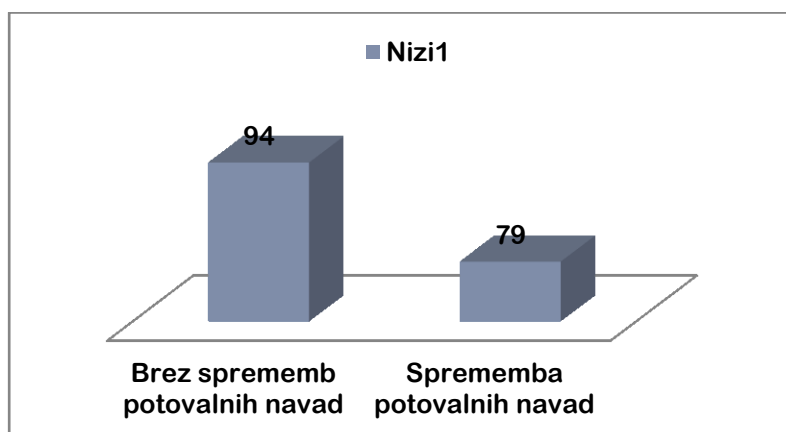
V raziskovalnem tednu je bilo opravljenih 270 poti s skirojem in 14 poti s kolesom.

Graf 7: Uporaba skirojev in koles

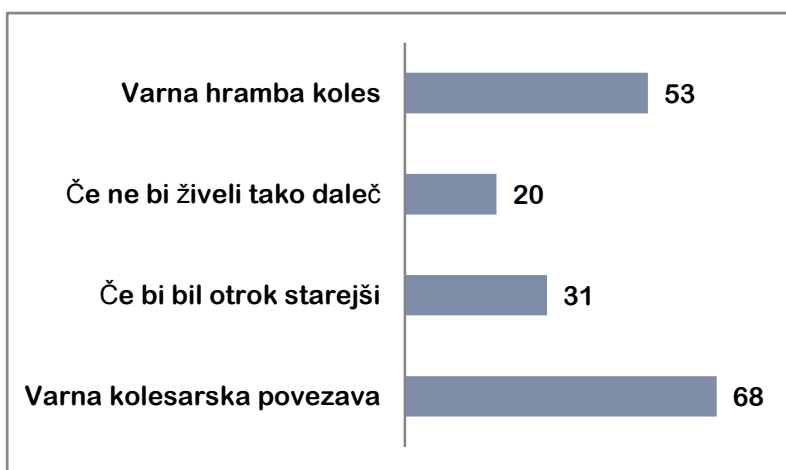
2.6 Sprememba potovalnih navad družin

V anketi je bilo staršem zastavljeno vprašanje »Ali si vaša družina želi spremeniti potovalne navade v/iz šole?« 79 družin ima željo po spremembi potovalnih navad, 94 družin pa je odgovorilo, da ne želi spreminjati potovalnih navad.

Graf 8 Želja po spremembi potovalnih navad

Vprašanje 13 je bilo sestavljeno z namenom, da se ugotovi mnenje staršev o kolesarjenju otrok v šolo in nazaj. Ali bi omogočili vašemu otroku da se v šolo pelje s kolesom, če(izbira se en odgovor). Iz odgovorov je razvidno, da je poleg varnih kolesarskih povezav, za starše pomembno tudi varna hramba koles.

Graf 9 Mnenje o kolesarjenju v šolo in nazaj

2.7 Povzetek raziskav

Raziskave so pokazale, da največ učencev prihaja in odhaja iz šole peš, kar je razumljivo, saj je 80% družin od šole oddaljenih manj kot 2 km. 9 % je takšnih učencev, ki jih starši zjutraj z avtomobili pripeljejo v šolo, po končanem pouku pa ne pridejo po njih, ampak se domov odpravijo peš. Podružnična šola Sele-Vrhe ima organiziran šolski prevoz, katerega se poslužuje večina učencev.

Zaskrbljujoč podatek je vožnja otrok z osebnimi vozili v/iz šole. V raziskovalnem tednu je pred šolo v koničnih urah (pred začetkom pouka in po koncu pouka) pripeljalo in obračalo povprečno 1380 osebnih vozil. Kar pomeni da je v času koničnih ur zrak na šolskih poteh in v okolici šole bolj onesnažen z izpušnimi plini, kot drugod.

Skiro za svoje prevozno sredstvo v šolo in nazaj povprečno uporablja 55 učencev dnevno. Kolo kot prevozno sredstvo ni pogosto, saj ga povprečno uporabljajo le trije učenci na dan .

Spodbuden podatek je, da si 80 staršev želi spremeniti potovalne navade svoje družine. Največ staršev bo spodbujalo vsakodnevno hojo v šolo. Potovalne navade otrok so odraz potovalnih navad njihovih staršev, zato je podatek, da starši že razmišljajo o spremembi še toliko bolj pozitiven. Ozaveščanje staršev in otrok o pomenu zdravih potovalnih navad, bo doprineslo, da bodo šolske poti zaradi manjšega števila vozil bolj varne, v okolici šole ne bo več obračalo toliko osebnih vozil, zrak pred šolo in šolskih poteh se bo izboljšal, socialne razlike med otroci bodo manjše, otroci bodo zaradi jutranjega gibanja med poukom bolj dojemljivi itd.

3. SPODBUJANJE ZDRAVIH POTOVALNIH NAVAD NA PRVO OSNOVNO ŠOLO

Spodbujanje kolesarjenja je pomemben del izvajanja strategije trajnostne mobilnosti. Rezultati raziskave Aktivna pot v šolo so pokazali, da je bilo v petih dneh s skirojem opravljenih 270 poti s kolesom pa le 14 poti. Tak rezultat pa je lahko bil pričakovan, saj do Prve osnovne šole ni kolesarske infrastrukture.

3.1 Uporaba skirojev je »in«

Uporabo skirojev se mora glasno spodbujati, da se »trend skirojev« ne zaustavi. Skiro ima več dobrih lastnosti kot so:

- Je prevozno sredstvo, s katerim otroci, hitreje kot peš prihajajo v šolo.
- Težke torbe lahko obesijo na skiro in problem težkih torb je za otroke rešen.
- S poganjanjem skiroja se otroci zjutraj dobro prebudijo in prihajajo v šolo zbudeni in pripravljeni za dožemanje novega znanja.
- Vozijo se lahko po pločniku ali kolesarskih površinah, kar pomeni da imajo na voljo povezano in varno infrastrukturo.

3.2 Kaj lahko sami storimo za varnost otrok v cestnem prometu?

Za varnost otrok na šolskih poteh lahko poskrbimo na več načinov. Že sodelovanje v raziskavi »Aktivna pot v šolo« in opis realnih kritičnih točk na cestni infrastrukturi, pripomore k izboljšavi bolj varnih poti do šole. Starši lahko z malo dobro volje svoje/ga otroka/e uvajajo v promet in poiščejo najbolj varno pot do šole.

Začnemo že med drugim in tretjim letom, ko začnejo otroci aktivneje raziskovati okolje. S svojim obnašanjem in ravnanjem smo otrokom vzor. Ko nas opazujejo in poskušajo posnemati, si pridobivajo potrebna znanja in izkušnje, razvijajo sposobnosti ter navade. Zato izkoristimo priložnost doma, vsak sprehod, vsako pot v mesto ali drugam. Pri tem jih spodbujajmo k opazovanju in jim pojasnujemo naše ravnanje in ravnanje drugih. Otroci z zanimanjem opazujejo nas, pešce, vozila in okolje.

Prečkanje ceste je naloga, ki zahteva tudi od odraslega nekaj znanja, pozornosti in previdnosti. Da bi otroka postopno pripravili na samostojno prečkanje ceste, razdelimo naloge na več delov.

Naučimo ga:

- izbirati najvarnejša mesta za prečkanje ceste,
- da se vedno ustavi pred robom pločnika,
- da bo znal opazovati promet,
- znal poiskati očesni stik z vozniki (neverbalna komunikacija),
- in presoјati kdaj lahko prečka cesto.

3.3 Spodbujanje trajnostne mobilnosti v osnovni šoli

Trajnostna mobilnost se spodbuja tekom rednega šolskega pouka, kot dodatna vsebina ali popestritev programa. Vsebine za spodbujanje trajnostne mobilnosti so skrbno izbrane iz več priročnikov kot so Dobimo se na postaji, Pobarvanka Peš v šolo itd. Pri izbiri gradiv je potrebno upoštevati trenutne potovalne navade učencev, stanje prometne infrastrukture od domov učencev do šole, pripravljenosti sodelovanja učiteljev itd.

Izbrana gradiva za spodbujanje trajnostne mobilnosti za posamezne razrede so v prilogah.

3.4 Letna evalvacija potovalnih navad

Rezultat Izvajanja programa »Kako sem danes prišel v šolo?« v katerem sledimo potovalnim navadam učencev in njihovih staršev bo kazalec uspešnosti spodbujanja potovalnih navad tekom leta.

Anketni vprašalnik Aktivna pot v šolo in Aktivna pot v službo, daje staršem in vsem zaposlenim, možnost soodločanja pri ureditvi varnih šolskih poti. Opišejo predloge, kako bi sami uredili kritične točke, pri tem pa večkrat spoznajo, da je bila kritična točka le v njihovih glavah. Za namen spodbujanja in ozaveščanja staršev o varni vključitvi otrok v promet ter pomenu zdravih potovalnih navad se bo predstavitev Šolskega potovalnega načrta izvajala javno vsako leto pred vsakim prvim roditeljskim sestankom v avli šole.

3.5 Uvedba obšolske dejavnosti Trajnostna mobilnost

Pomembno pri spodbujanju zdravih potovalnih navad v osnovnih šolah bi bilo, da se zopet izvajajo »Prometni krožki«, ki so bili še pred desetletjem prisotni na vsaki osnovni šoli. S pomočjo priročnika trajnostna mobilnost- zbirka gradiv za učitelje in učence od 1. do 4. razreda osnovne šole, se spodbudi učitelje za izvajanje šolske dejavnosti Trajnostna mobilnost.

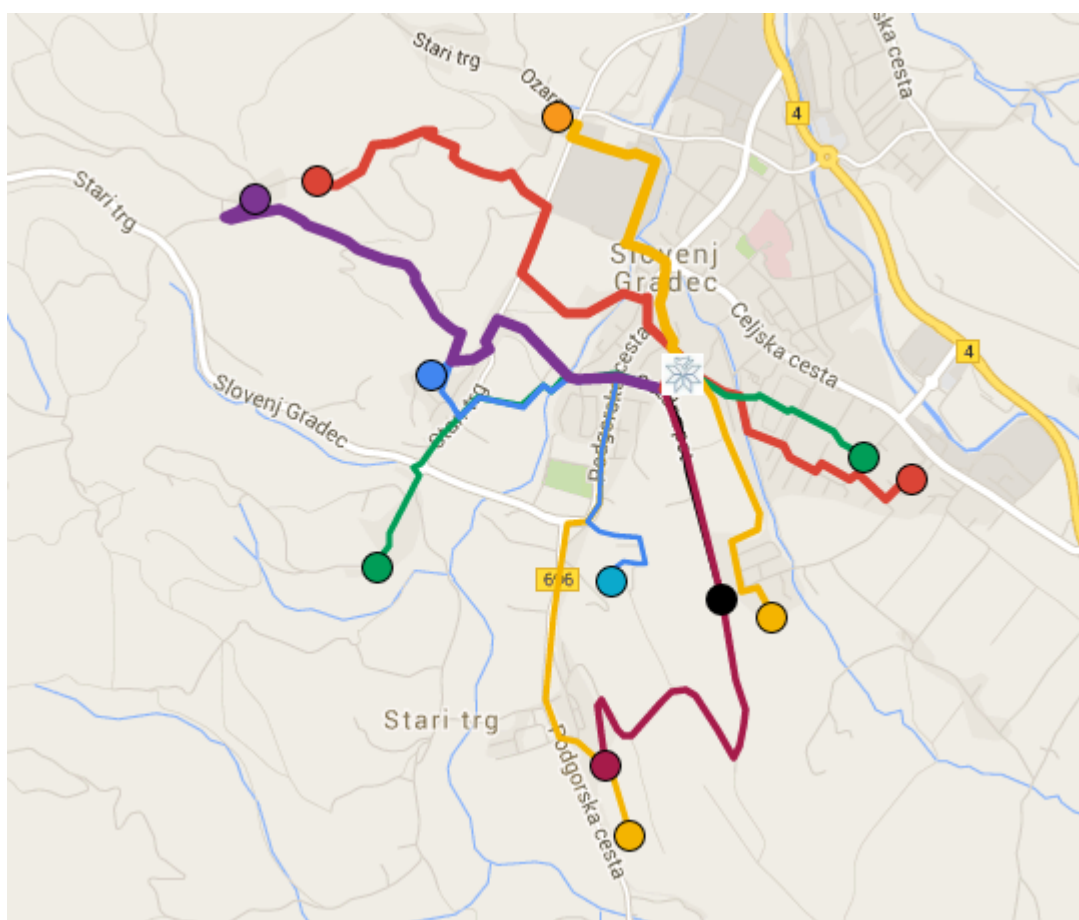
Prva osnovna šola se lahko s spodbujanjem trajnostne mobilnosti pridruži projektu Evropski teden mobilnosti, v sklopu katerega se lahko promovirajo vsi dosežki preteklega leta.

4. VARNO DO ŠOLE - PEŠ, S SKIROJEM ALI S KOLESOM

V naslednjem poglavju so opisane varne poti do šole. Navedene so dolžine poti, čas hoje, čas vožnje s skirojem in s kolesom. Opisana je tudi priporočljiva uporaba prevoznega sredstva. Upoštevati je potrebno, da idealna in varna cestna infrastruktura nikoli ne bo dovolj ustrezala vsem ljudem. Zaradi tega pa se naj vsaka družina zaveda, da svojega otroka ustrezno podučijo o varni vključitvi v promet.

Izračun časa kolesarjenja temelji na predpostavki, da se kolesar vozi 13km/h, s skirojem 7 km/h in pešec hodi 5 km/h. Poti so razporejene po barvah, zato, da se v tabeli z opisom vidi, za katero pot so opisane karakteristike.

Na sliki spodaj je prikazan del šolskega okoliša Prve osnovne šole Slovenj Gradec, kjer so možnosti pešačenja, vožnje s skirojem ali kolesom.

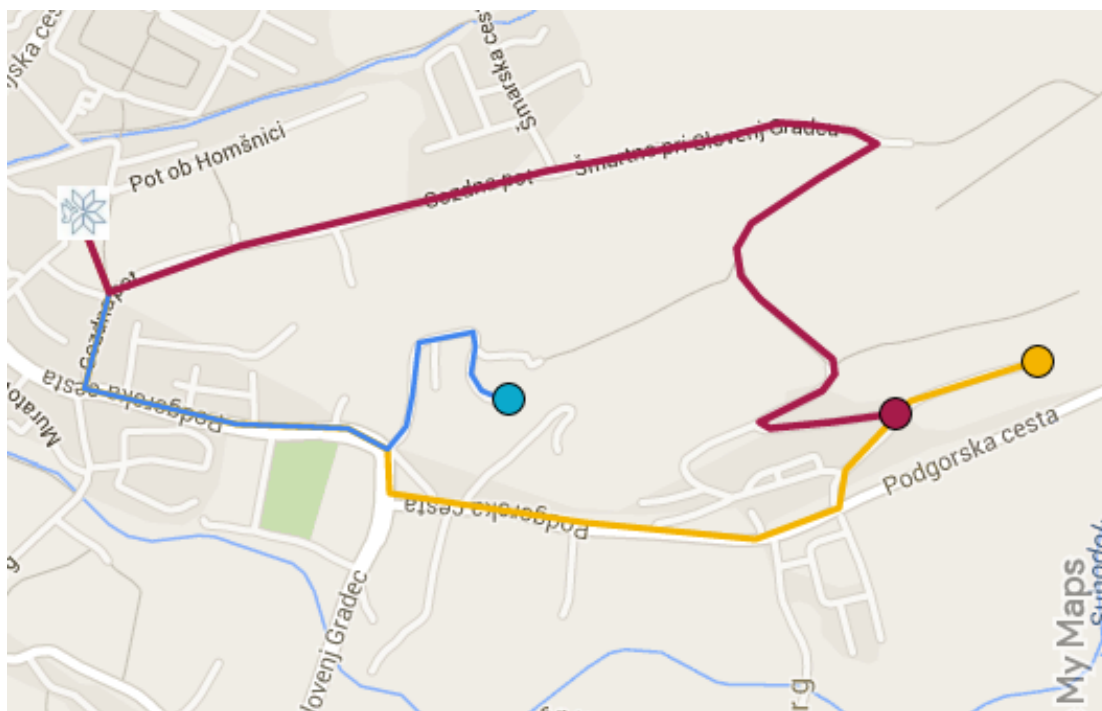
Slika 7: Obravnavano območje šolskega okoliša

4.1 Območje 1. Kajuhova ulica, Ronkova ulica , Tomšičeva ulica

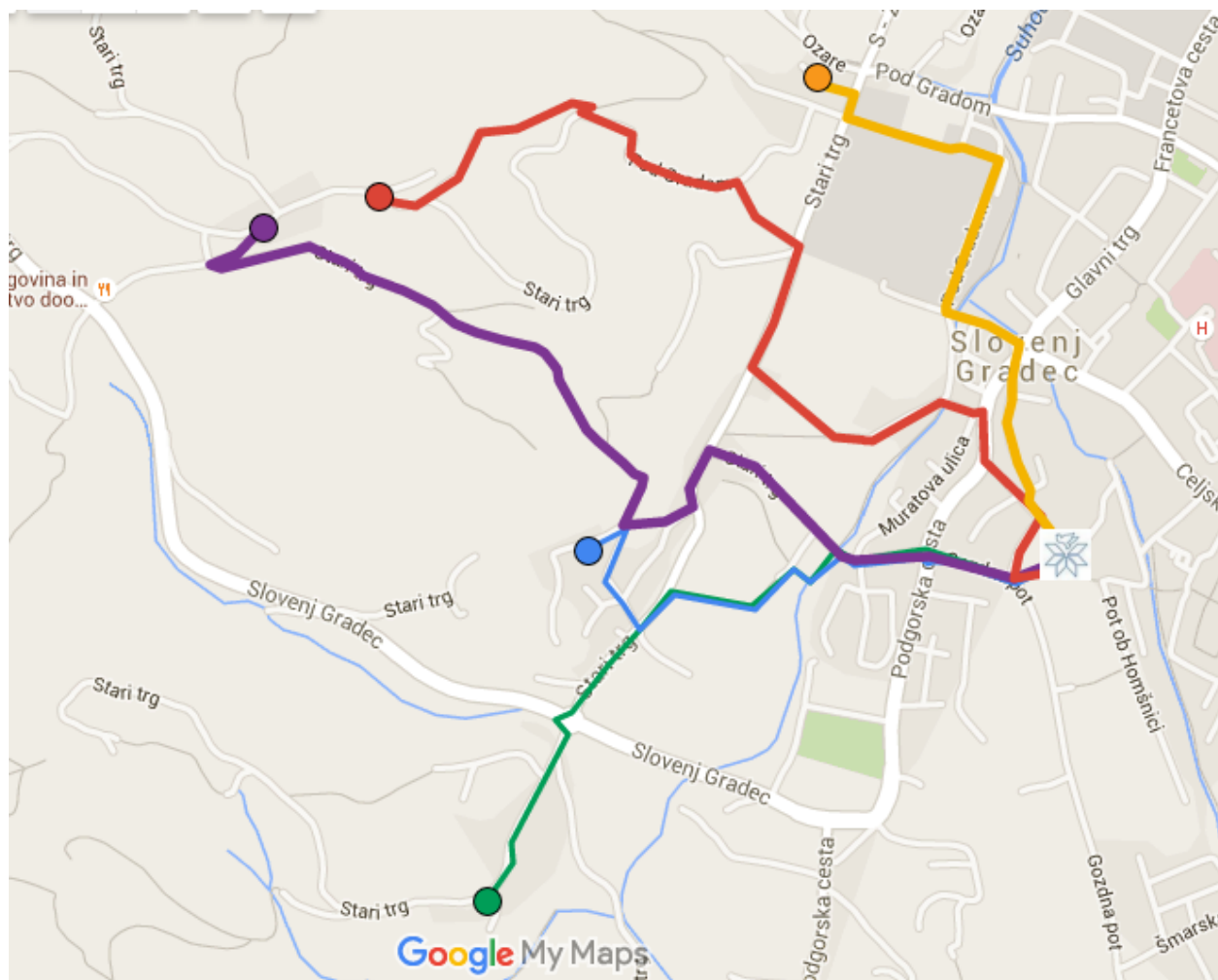
	Dolžina poti	Peš	Skiro	Kolo	Površina	Primernost
●	870m	10min	7min	5min	Lokalna cesta	Peš /skiro/kolo
●	950m	11min	7min	5min	Pločnik, peš pot	Peš /skiro
●	630m	7min	4min	3min	Pločnik, peš pot	Peš /skiro
●	810	9 min	6min	5min	Lokalna cesta	Peš/skiro/kolo
 PRVA OSNOVNA ŠOLA						

4.2 Območje 2: Ulica dr. Ljube Prenner, Pod Graščino, Strnadova ulica

	Dolžina poti	Peš	Skiro	Kolo	Površina	Primernost
●	2.4 km	28min	20min	14min	Lokalna cesta	Kolo
●	1.9 km	23 min	16min	13min	Lokalna cesta, kolesarska steza, pločnik	Kolo/skiro/peš
●	1.1 km	12 min	9 min	6 min	Lokalna cesta, pločnik	Peš/skiro
 PRVA OSNOVNA ŠOLA						

4.3 Območje 3: Stari trg, Grajska vas, Pod gradom

	Dolžina poti	Peš	Skiro	Kolo	Površina	Primernost
●	1.5 km	18 min	14 min	9 min	Lokalna cesta, pločnik	Kolo/skiro/peš
●	1.2 km	12 min	9 min	6 min	Lokalna cesta	Peš/kolo/skiro
●	2.1 km	28min	20min	14min	Lokalna cesta, pešpot	Peš
●	2.1 km	28min	20min	14min	Lokalna cesta, pešpot	Peš/kolo
 PRVA OSNOVNA ŠOLA						

5. ODGOVORI URADA ZA PROMET NA PREDLOGE UREDITVE PROMETNE INFRASTRUKTURE

Anketa »Aktivna pot v šolo«, ki se je v marcu 2015 izvajala na Prvi osnovni šoli Slovenj Gradec je imela priložen zemljevid, na katerega so starši zarisali varno pot do šole. V kolikor so menili, da je otrokova pot v šolo nevarna, so na zemljevid označili lokacije nevarnosti, le-te pa so zapisali v tabelo, kjer so lokacijo opisali in navedli vzrok nevarnosti ter podali predlog izboljšave. Največkrat omenjene kritične točke in odseke smo posredovali Referatu za promet Mestne Občine Slovenj Gradec. V nadaljevanju so na kratko s zapisani odgovori.

5.1 Pot ob Homšnici: Nepregleden ovinek za šolo

Rešitve, ki so jih podali starši:

- Postavitev ogledala
- Označi se prehod za pešce
- Obrezovanje žive meje
- Postavitev opozorilne table

Odgovor Urada za promet: Glede nepreglednega ovinka zaradi žive meje bomo o tem obvestili Medobčinski inšpektorat Koroške, da zadeve preveri. Dodatno bomo postavili prometno signalizacijo »otroci na cesti« in proučili možnost ureditve prehoda za pešce.

5.2 Semaforizirano križišče na Podgorski cesti: vozniki spregledajo rdečo luč na semaforju

Rešitve, ki so jih podali starši:

- Poostren nadzor
- Krožišče
- Ležeči policaji
- Podhod

Odgovor Urada za promet: V zvezi z navedenim križiščem in delom šolske poti proti Muratovi ulici in Staremu trgu načrtujemo prenovu ulice z izgradnjo površin za pešce in deloma prenovu samega priključka križišča. Dela naj bi bila končana še v šolskem letu 2014/2015.

5.3 Križišče Anžič: Hitrost in količina vozil, ni pločnikov

Rešitve, ki so jih podali starši:

- Prehod za pešce
- Krožišče
- Ležeči policaji
- Postavitev signalnih in opozorilnih tabel

Odgovor Urada za promet: Križišče pri Anžiču je locirano na državni cesti. Direkcija RS za ceste je že leta 2004 na tem delu načrtovala ureditev krožnega križišča, ki pa ga zaradi visoke investicije še do danes ni uspela urediti. Zaradi pomanjkanja sredstev za obnovo državnih cest, krožišča očitno še nekaj časa država ne bo izvedla. Zaradi tega se je Mestna občina Slovenj Gradec odločila, da sama izvede investicijo prenove križišča in sicer na način, da se poveča prometna varnost v samem križišču in uredi šolska pot do podružnične OŠ Sele. Dela se bodo pričela izvajati v letu 2015/2016.

5.4 Maistrova ulica: parkiranje na prehodu za pešce

Rešitve, ki so jih podali starši:

- Povečan nadzor
- Postavitev ovire na vsaki strani prehoda , da se onemogoči parkiranje

Odgovor Urada za promet: Na navedenem prehodu bo občinsko redarstvo povečalo nadzor nad nepravilno parkiranimi vozili, po potrebi pa se bodo postavile tudi ovire, ki bodo preprečile nepravilno parkiranje.

5.5 Križišče podgorske ceste in Gozdne poti: Ni kolesarske površine, nevarni dovozi

Rešitve, ki so jih podali starši:

- Razširitev pločnika za kolesarsko stezo
- Zaščitna ograja med pločnikom in cesto

Odgovor Urada za promet: Ob celotni Podgorski cesti so urejene ustrezne površine za pešce, res pa je, da morebitno nevarnost predstavljajo priključki, ki vodijo preko pločnika. Vsekakor morajo biti v vozniki na teh delih še posebej pozorni na pešce.

5.6 Tomšičeva ulica-pešpot: Hitrost vozil

Rešitve, ki so jih podali starši:

- Ležeči policaji pred prehodom
- Omejitev hitrosti

Odgovor Urada za promet: V tem delu sta že urejena dva umetno narejena zamika vozišča, ki prav tako spadata med ukrepe za umirjanje prometa. Hitrost vožnje v celotnem naselju S8 pa je omejena na 30km/h.

5.7 Gozdna pot do Šmarske ceste: Hitrost vozil

Rešitve, ki so jih podali starši:

- Ureditev pločnika
- Ureditev kolesarske površine

Odgovor Urada za promet: Z ureditvijo pločnika se tudi sami strinjamo in predlog podpiramo!

6. PREDLOG AKTIVNOST ZA PRVO OSNOVNO ŠOLO SLOVENJ GRADEC

Cilj šolskega potovalnega načrta je približati zdrave potovalne navade staršem, učencem in učiteljem s pomočjo prometne vzgoje. Prometna vzgoja ni samostojen učni predmet, ampak je umeščena v učne načrte nekaterih predmetov skozi vsa leta šolanja v osnovni šoli. Predmeti, pri katerih učenci spoznavajo tematiko prometna vzgoja-zdrave potovalne navade, so predmeti spoznavanja okolja, naravoslovja, tehnike in tehnologije. Prometna vzgoja je torej del vzgojnih vsebin, ki jih razvija šola v sodelovanju s starši, svetom za preventivo v cestnem prometu, policijo in drugimi organizacijami.

Šolski potovalni načrt vsebuje že uveljavljene aktivnosti prometne vzgoje v šoli, kot sta kolesarski izpit in tekmovanje Kaj veš o prometu itd.

Nove aktivnosti v Šolskem potovalnem načrtu so dodane z namenom, da bomo lahko v prihodnje sistematično spremljali in spodbujali zdrave potovalne navade otrok in staršev na Prvi osnovni šoli Slovenj Gradec. Evalvacija Šolskega potovalnega načrta se bo izvajala javno, vsako drugo leto na prvem roditeljskem sestanku pred starši in učitelji v avli šole.

Nove aktivnosti za pripravo in izdelavo Šolskega potovalnega načrta so:

1. Spremljanje potovalnih navad učencev. Anketa: Kako sem danes prišel v šolo?
2. Spodbujanje zdravih potovalnih navad učencev. Igra: Prometna kača.
3. Spremljanje potovalnih navadah družine in vzrok le-teh. Anketa: Aktivna pot v šolo! .
4. Uvedba prometnega krožka z vsebinami načrtovanja poti v/iz šole, praktičnemu prikazu varne vključitve v promet in pomenu zdravih potovalnih navad.
5. Javna evalvacija šolskega potovalnega načrta na prvem roditeljskem sestanku.

Aktivnosti prometne vzgoje za šolsko leto 2016/2017

KDAJ?	KAJ?	KDO?	KJE?
Prvi šolski dan	Prvošolci s policistom proučijo prometni režim na šolskih poteh	Predstavniki policijske postaje Slovenj Gradec	Okolica šole
Prvi roditeljski sestanek	Predstavitve Šolskega potovalnega načrta (staršem in učiteljem)	Društvo varno aktivnih poti	Avla šole
Prve ure oddelčne skupnosti	Varna pot v šolo	Učitelji razredne stopnje	V razredih
Evropski teden mobilnosti (5 dni)	Kako sem danes prišel v šolo?	Društvo varno aktivnih poti in razredni učitelji	V razredih in v avli šole
Evropski teden mobilnosti	Dan peš, skirojem, kolesom v šolo!	Učitelji razredne stopnje	Anketo rešijo starši učencev in zaposleni na Drugi osnovni šoli
November	Postanimo vidni	Učitelji 4. razredov	V razredih
September	Policist »Leon«	Predstavniki policijske postaje Slovenj Gradec	Avla šole
April	Kolesarski izpit	Koordinator izvedbe kolesarskih izpitov	V razredu in okolici šole
April in maj (podaljšano bivanje, 2 šolski uri/teden)	Prometni krožek za učence od 1.- 4. razreda	Društvo varno aktivnih poti	V razredu
April in maj	Regijsko tekmovanje Kaj veš o prometu	Učitelji	V razredu

 Nove aktivnosti

Tabela 4 Plan aktivnosti

7. ZAKLJUČEK

Prvo osnovno šolo Slovenj Gradec s podružnično šolo Sele vrhe obiskuje okoli 520 učencev. Skiro kot prevozno sredstvo uporablja okoli 7% učencev ali okoli 55 učencev na dan. Uporaba skirojev se mora glasno spodbujati, da se trend uporabe ne zaustavi. Kajti skiro je prevozno sredstvo, s katerim otroci, hitreje kot peš prihajajo v šolo. Zaradi vožnje po pločnikih ali kolesarskih površinah je prometna varnost na skirojih boljša, kot na kolesih. Povezanost omrežja za vožnjo s skirojem pa je trenutno zadovoljivo. Težke torbe lahko obesijo na skiro in problem težkih torb je za otroke rešen. S poganjanjem skiroja se otroci zjutraj dobro prebudijo in prihajajo v šolo zbujeni in pripravljeni za dožemanje novega znanja.

Iz analize je bilo razvidno, da si več kot 80 družin želi spremeniti potovalne navade svoje družine. Starše je potrebno vključiti v aktivnosti prometne vzgoje učencev in jim ponuditi strokovno pomoč pri vključevanju njihovih otrok v prometno okolje s strani odgovornih institucij (šola, policija, svet za preventivo v cestnem prometu). Večina staršev, pa tudi ne pozna pravilnega prečkanja prehodov za pešce, zato so mnenja da so skoraj vsi prehodi za pešce nevarni, postavljeni na nepravilnih mestih itd.

Za namen spodbujanja in ozaveščanja staršev o varni vključitvi otrok v promet ter pomenu zdravih potovalnih navad se bo predstavitev Šolskega potovalnega načrta izvajala javno vsako leto pred vsakim prvim roditeljskim sestankom v avli šole.

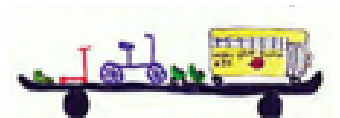
Želja po spremembi potovalnih navad pri družinah obstaja. V kolikor znotraj šole obstaja interes za spodbujanje zdravih potovalnih navad, se bo slej ko prej izboljšalo tudi sodelovanje z Referatom za promet. Skupaj smo močnejši, rezultati potovalnih navad pa se bodo iz leta v leto nagibali k alternativam namesto k avtomobilom. Zaradi pešačenja, vožnje s skiroji in s kolesi bodo ljudje čedalje bolj zadovoljni, sproščeni in manj nergavi. (Takšne so dobre prakse po evropskih mestih – Gradec, Sevilla itd.) Zakaj se nebi ravnali po njih?

.

PRILOGE

1 RAZISKAVA: KAKO SEM DANES PRIŠEL V ŠOLO? (1.-9. razred)

Raziskava: Kako sem prišel v šolo?

Prosimo, izpolnite tabelo za vsakega učenca v razredu.

Ime in priimek učenca: _____

Stalno prebivališče učenca: _____

Razred: _____

Vprašajte učenca: "Kako si danes prišel v šolo?"

	Vreme	Peš	S kolesom	Šolskim prevozom	Avtomobilom	Drugo	S kom si danes prišel v šolo?
Pon.	Primer: Oblačno/OC		x				
Pon.							
Tor.							
Sre.							
Čet.							
Pet.							
Skupaj							

Vprašajte učenca: "Kako greš danes iz šole?"

	Vreme	Peš	S kolesom	Šolskim prevozom	Avtomobilom	Drugo	S kom greš danes iz šole?
Pon.							
Tor.							
Sre.							
Čet.							
Pet.							
Skupaj							

HVALA ZA TVOJ ČAS!

ZA UČITELJE

Za vsak dan v tednu v razpredelnico za posamezno polje vpišite število učencev, ki so na ta dan prišli v šolo z določenim prevoznim sredstvom oz. na določen način.

dan / način	PEŠ	KOLO	SKIRO	AVTO	AVTOBUS	DRUGO
PONEDELJEK						
TOREK						
SREDA						
ČETRTEK						
PETEK						
SKUPAJ						

Na kakšen način oz. s katerim prevoznim sredstvom najpogosteje prihajate v šolo v vašem razredu?

Kolikokrat skupaj ste v šolo prišli peš/s kolesom/skirojem/avtomobilom/avtobusom oz. drugim prevoznim sredstvom?

2 IGRA PROMETNA KAČA² (1.-9. razred)

Namen igre je spodbuditi otroke in njihove starše, da v šolo in iz nje potujejo okolju prijazno, varno in zdravo. Osnovni cilj je povečati delež okolju prijaznih potovanj v šolo in iz nje ter s tem prispevati k zmanjšanju izpustov CO₂ v okolje. Med okolju prijazna potovanja štejemo pešačenje, kolesarjenje, javni prevoz, skupinsko vožnjo z avtomobilom in kombinirano potovanje. Prav tako želimo z igro prispevati k boljši ozaveščenosti otrok in njihovih staršev o pomenu trajnostnih načinov potovanja za zaščito okolja, prometno varnost in zdravje. Nabiranje prometnih izkušenj v spremstvu staršev oz. starejših je za otroke zelo pomembno in prispeva k njihovem odgovornejšemu obnašanju in zgodnejši zrelosti v prometu. Poudariti je potrebno, da je varnost otrok, ne glede na cilje igre, vedno na prvem mestu. Torej mora biti varna pot v šolo primaren dejavnik izbire načina potovanja v šolo in iz nje. Nikakor ne smemo področja varnosti podrediti ambicijam igre po doseganju čim boljših rezultatov. Prav tako je potrebno otroke in njihove starše stalno spodbujati k ustreznemu prometnovarnostnem obnašanju v prometu in k uporabi prometnovarnostne opreme, kot so npr. kolesarske čelade, odsevna telesa ipd. Če se šola nahaja ob zelo prometni cesti, vzdolž katere ni ustreznih kolesarskih površin in ukrepov za umirjanje prometa, potem kolesarjenje v šolo zagotovo ni ustrežna oblika potovanja in se je potrebno osredotočiti na druge oblike okolju prijaznih potovanj, kot so javni prevoz, skupinska vožnja otrok in kombinirano potovanje (podrobnejši opis sledi v nadaljevanju).

OSNOVNI DEL IGRE

Igra Prometna kača je trenutno časovno omejena na 1 šolski teden, ki obsega 5 šolskih dni. Rdeča nit igre je vsakodnevno deljenje točk (nalepk) med učence, ki so prišli v šolo in iz nje na okolju prijazen način. Za vsak dan v tednu se učencu podeli ustrezna nalepka, in sicer za pešačenje, kolesarjenje, rolanje, skiro in druge nemo-torizirane oblike potovanja, vožnjo z avtobusom, skupinsko vožnjo v avtomobilu in kombinirano vožnjo (avtomobil + peš), ki jih v okviru igre prištevamo med okolju prijazna potovanja. Učenec si torej prisluži nalepko le v primeru okolju prijaznega prihoda v šolo in odhoda iz nje. Vsak dan se zbrane točke nalepijo na večjo razredno nalepko; če se zastavljen cilj doseže, se razredno nalepko nalepi na šolski igralni plakat oz. transparent (v nadaljevanju transparent). Cilj igre je zbrati čim več polnih razrednih nalepk na igralnem transparentu in s tem čim bolj povečati delež okolju prijaznih potovanj v šolo in iz nje.

Na transparentu se poleg kače nahaja tudi 5 risb, ki ponazarjajo etapne oz. dnevne cilje (o dnevni cilj govorimo v primeru, ko učenci vsak dan v tednu dosežejo zastavljen cilj – to si seveda želimo, saj bo tako zagotovo dosežen končni cilj šole). S ciljem sprotne spodbujanja učencev in seveda posredno tudi njihovih staršev, da bi dosegli, in če je možno, tudi presegli zastavljen cilj, so lahko učenci, ko dosežejo te etapne oz. dnevne cilje, tudi nagrajeni. Nagrade šole določijo same, pri čemer pa naj bi bile nagrade predvsem v nematerialni obliki, kot so čas za sprostitev in igro ali dan brez domače naloge.

² Vir: *Trajnostna mobilnost: Priročnik za učitelje v osnovnih šolah* (str. 85)

3 VPLIV PROMETA NA OKOLJE?³ (7.-9. razred)

IME IN PRIIMEK: _____

ZA UČENCE

1. Izračunaj svoj ogljični odtis na poti v šolo v enem letu.

(Če hodiš peš, je tvoj ogljični odtis nižen, avto pa ob vsakem prevoženem kilometru spusti v ozračje 140–150 g CO₂. Za izračun moraš poznati le dolžino poti v šolo, ki jo tvoja družina prevozi v avtu.)

Prevoženi km na dan = _____ x 140 g CO₂ = _____

2. Kako in za koliko bi lahko zmanjšal svoj ogljični odtis?

3. Izračunaj, koliko znaša ogljični odtis celega razreda v enem letu.

4. Koliko goriva in s tem izpustov ogljikovega dioksida bi v enem letu lahko prihranil cel razred?

5. Koliko goriva in s tem izpustov ogljikovega dioksida bi v enem letu lahko prihranila cela šola?

³ Vir: Trajnostna mobilnost: Priročnik za učitelje v osnovnih šolah (str. 60 - 61)

4 KOLIKO NAS STANE AVTO? ⁴ (3.-7. Razred)

ZA UČENCE

Veliko ljudi je še vedno prepričanih, da naj bi se vozili »od vrat do vrat«, torej z osebnim avtomobilom, od bivališča do šole, delovnega mesta, trgovin ali do prostora, kjer preživljajo prosti čas. Hkrati jih je tudi večina prepričanih, da jim pripadajo parkirna mesta, za katera ne bi nič plačali.

Posledica takšnega razmišljanja in načina življenja je, da so mesta bolj prilagojena avtomobilom kakor pešcem in da imajo danes družine po dva in več avtomobilov.

Ob tem se premalo zavedamo, kako drago je pravzaprav prevažanje z avtomobili in kako negativno to vpliva na okolje, in vse premalokrat se vprašamo, ali resnično potrebujemo več kot le en avto.

S pomočjo staršev naredite preprost izračun. V spodnjo preglednico vnesite stroške vašega avtomobila.

Seštejte vse stroške in dobili boste letni strošek vašega avtomobila. Nato delite znesek z 12 in dobili boste mesečne stroške za vaš avtomobil. Če znesek delite s 365, boste dobili dnevni strošek vašega avtomobila.

O vseh izračunih se pogovorite doma in v šoli ter razmislite, ali se vam zdi smotno imeti več avtomobilov.

Razmislite, kaj je v resnici ceneje: javni potniški promet ali vožnja z osebnim avtomobilom?

Strošek nakupa osebnega avtomobila deljeno z 10 (če računamo, da bomo avto vozili 10 let)	
Strošek letne registracije avtomobila	
Strošek letnega zavarovanja avtomobila	
Strošek morebitnih servisov (približna ocena za 10 let – preračunano na eno leto)	
Strošek letne vrnjete	
Letni stroški parkiranja (parkirna, garaža)	
Letni strošek goriva (ocena glede na prevožene kilometre v enem letu, povprečno porabo in ceno bencina)	
Vsi stroški avtomobila v enem letu ob predpostavki, da ga bomo vozili 10 let	
LETNI STROŠEK AVTOMOBILA V EUR =	

⁴ Vir: Trajnostna mobilnost: Priročnik za učitelje v osnovnih šolah (str. 72)